

efizzia

ПРОЕКТ „ПЛАНИРАНЕ НА МЕСТНОТО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА 5 ОБЩИНИ С КООРДНОЦИОНЕН ЦЕНТЪР ОБЩИНА ДВЕ МОГИЛИ” – Договор No 713 02 5060 6023

Доставчик на услуга: ЕФИЗИА ЕООД
Ръководител проект: Ирина Колева

СЪДЪРЖАНИЕ

I. ПЪРВОНАЧАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ НА МЕСТНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ

- Анализ на местното икономическо равнище на община Опака..стр.3

II. ПОДРОБНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЕСТНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОТЕНЦИАЛ

- Първоначални проучвания и анализ за възможностите за изграждане на местен капацитет за ПМИР – Първоначални проучвания за изграждане на местен капацитет. Анализ на събраните данни от провеждане на два вида анкетни проучвания в общините Опака и Цар Калоян.....стр.10
- Изграждане на местен капацитет за планиране на местно икономическо развитие .Анализ с препоръки за приоритетите и мерките за развитие на местната икономика и анализиране на потенциала и възможностите за привличане на инвестиции в община Опака. Предложения за проекти.....стр.14

III. КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ И ПЛАН

- Комуникационна стратегия, комуникационен план и изпълнение на проект „ПМИР на 5 общини с координационен център община Две могили”.....стр.31

I. ПЪРВОНАЧАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ НА МЕСТНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ КАПАЦИТЕТ

Община Опака е разположена в североизточната част на страната и заема крайната северозападна част на Търговищка област. На юг и изток граничи с община Попово, на север – с община Цар Калоян от Разградска област и на запад – с общините Две могили и Бяла от Русенска област.

Територията на Общината е 156 кв.м. и съгласно последното административно деление в състава ѝ влизат 6 населени места: гр.Опака, селата Крепча, Голямо Градище, Горско Абланово, Гърчиново, Люблен, в които живеят общо 8 589 души.

1. Анализ на местното икономическо равнище на община Опака. Първоначални проучвания и изследване на местния потенциал.

Проучването и набирането на данни е изработено във връзка с изпълнението на договор №7130250606023, финансиран по програма Активни мерки на пазара на труда на Агенцията по заетостта към Министерството на труда и социалната политика и е изготвено от избрана фирма-подизпълнител “Финистра” АД.

В изготвянето са използвани данни и информация, предоставени от представители на общинска администрация – Опака, както и публични документи и информация от държавните институции в това число министерства, агенции и неправителствени организации, работещи регионални подразделения на статистиката, регионалното, икономическо и социално развитие, транспорт и околна среда. Проучването съдържа общ преглед на активите на община Опака.

На база разработените, приети и в действие досега документи в община Опака и разговори с местната общинска администрация се достигна до следното решение: Първоначалните проучвания разработени по проект „ПМИР на 5 общини с координационен център община Две могили” да включват **анализ на местното икономическо развитие на община Опака**.

Този анализ осигурява възможност на представителите на местната власт и гражданите на общината в максимална степен да се възползват от оценката на потенциала за икономически растеж и заетост.

Анализът на местното икономическо развитие на община Опака представен по-долу включва в своята структура следните компоненти:

1. Стратегически приоритети и цели за развитие на община Опака
2. Възможности за повишаване на конкурентноспособността на местната икономика по сектори и изграждане на базисна инфраструктура
3. Подобряване качеството на живот на населението в общината и адаптиране на човешките ресурси към пазарното състояние и изисквания
4. Възможности за постигане на балансирано и устойчиво регионално развитие

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПРИОРИТЕТИ И ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ОПАКА

Съгласно планът за развитие на община Опака (2007 - 2013) главната цел за икономическо развитие е *постигане на устойчиво и балансирано развитие на Общината като селищна система с европейски измерения на работа, живот, култура и образование.*

Приоритетите за постигане на главната цел са:

Приоритет 1. Подобряване и модернизация на техническата и социална инфраструктура и повишаване конкурентноспособността на общинската икономика.

Приоритет 2. Интегрирано развитие на селищните територии и повишаване привлекателността и качеството на живот в Общината.

Приоритет 3. Укрепване на институционалния капацитет на местно ниво и подобряване на социалната адаптивност на населението.

Стратегическата (главната) цел, която е заложена в плана за развитие е в съответствие с нуждите на общината, областната стратегия за развитие, Националния план за развитие, и стратегията за икономическо развитие, както и др. програмни документи за регионално развитие.

Детайлно са описани подцелите, чието изпълнение ще спомогне за реализиране на главната цел, но те не са съобразени напълно с икономическата ситуация и климат в общината.

Неоходимо е да се направят следните оценки, за да може точно да се формулира целта:

Оценка и анализ на икономическото въздействие

Икономически въздействия са тези, които влияят на равнището на икономическата активност в дадена държава, регион или община - позитивно или негативно. В случая, трябва да се отчете въздействието на фактори и тенденции, които влияят върху икономическото развитие на България, СИРП, Търговищка област и община Опака. Тези фактори директно влияят върху икономическото благосъстояние на населението и бизнеса на община Опака чрез промяна на нивото на заетост и разходите за търговия на дребно, промишленост и др..

Оценката на икономическото въздействие проследява харченето в икономиката и измерва кумулативните ефекти от това харчене. Районът, в които трябва да се измерят кумулативните ефекти е област Търговище и в частност община Опака.

Оценката на икономическото въздействие поражда оценки на икономическите последици на даден проект върху икономиката, затова е много важно да се поставят обосновани цели и приоритети за развитие на община Опака.

Необходимо е при формулиране на целите да се направи т.нат. **SMART анализ**. Целите трябва да са:

S – specific (конкретни и точни)

M – measurable (измерими и оценими по отношение степента на постигане)

A – achievable (постижими)

R – realistic (подходящи за всички заинтересовани страни, действително постижими в рамките на бюджета от ресурси)

T – time related (обвързани във времето и постижими в логично обосновани срокове)

Оценка на регулаторното въздействие

Това е оценка на въздействието на политическия избор относно цената, ползите и рисковете от дадено предложение. Тази оценка не е специфична за дадена страна - много страни използват подобен вид анализ, за да оценят предложените им регулации, а също и големи организации оценяват по подобен начин решенията за инвестирането си.

Съдържание на първоначалната оценка на регулаторното въздействие

- ясна формулировка на целите на политиката и **проблема**.
- описание и където е възможно определяне мащаба на **риска** (т.е. адресиране на проблема).
- идентифициране на регулативните и нерегулативни алтернативни **опции, включително и за случаите, в които не се предприема нищо**.
- разглеждане на "за" и "против" за всяка опция и координирането ѝ със **съществуващите изисквания** в съответния сектор.
- идентифициране на **бизнес секторите**, които ще бъдат повлияни и кои субекти ще бъдат повлияни на територията на общината.
- идентифициране на проблеми, свързани с **равенство и справедливост**.
- преглед на наличната информация (от съществуващи документи) за **разходи и ползи**.
- фокусиране върху потенциални **непредвидени последици**.
- идентифициране на **разпределение на въздействието**
- опит за идентифициране на пазари, които могат да бъдат повлияни; фокусиране върху въпроси, свързани с **конкуренцията**.
- размишления за начина, по който да бъде гарантирана **приемственост и устойчивост**

В плана за развитие на община Опака (2007 – 2013 г.) е направен детайлизиран SWOT анализ на развитието на общината, на база който е формулирана главната цел и подцелите за развитие. Ползата от **SWOT** анализа е, че посочва ясно потребностите, детайлизира ги и предоставя основание за действие.

При формулирането на главната цел, трябва да се отчете регулаторното въздействие и да се разработи **STEP** анализ, който да идентифицира "общата картина", в която общността ще функционира през следващия период (обикновено следващите 3-5 години).

Смисълът на този анализ е да се предвиди бъдещата ситуация, климат и тенденции в община Опака и да се направят съответни изводите за развитието.

S - социални

T - технологически

E - икономически

P - политически

<p align="center">СОЦИАЛНИ ТЕНДЕНЦИИ</p> <p><i>напр. образование, пригодност за заетост, тенденции в малцинствените общности, промени в моделите на социално поведение и в социалната структура, демографски тенденции, равнище на зависимост и т.н.</i></p>	<p align="center">ТЕХНОЛОГИЧНИ ТЕНДЕНЦИИ</p> <p><i>напр. технологии, използвани от фирмите в страната и в чужбина, промени в транспортните технологии, информационни технологии и интернет, нови изисквания към знанията и уменията</i></p>
<p align="center">ИКОНОМИЧЕСКИ ТЕНДЕНЦИИ</p> <p><i>напр. заетост и безработица, равнище на бедността, равнище на разполагаемия доход, въздействие на новите пътища и комуникации, промени в потребителското търсене</i></p>	<p align="center">ПОЛИТИЧЕСКИ ТЕНДЕНЦИИ</p> <p><i>напр. политическа стабилност/ нестабилност, предвидимост на политиката, промени в структурите на местно самоуправление, нови закони и данъци, режими на финансиране от ЕС, влияние на присъединяването към ЕС</i></p>

Оценка на финансовото въздействие

Оценката на финансовото въздействие се прави с цел определяне на разходите и приходите, свързани с една промяна на нивото/ мащаба на услугите, предлагани от местната власт. Една оценка може ефективно да сравни приходите и разходите и икономическия ефект.

Анализът обикновено се основава на официалното състояние на държавните институции или институциите на местната власт. В качеството си на финансов анализ, оценката включва приходи, разходи, промени в нивото на обслужване и допълнителни капиталови разходи. Анализът дава възможност на персонала и общинската комисия да разбере каква е разликата между стойността на предлаганите услуги в един нов проект и приходите от данъците и потребителските такси, които ще бъдат породени от реализацията на този проект.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОВИШАВАНЕ НА КОНКУРЕНТНОСПОСОБНОСТТА НА МЕСТНАТА ИКОНОМИКА ПО СЕКТОРИ И ИЗГРАЖДАНЕ НА БАЗИСНА ИНФРАСТРУКТУРА

Стратегическата цел за подобряване на промишлеността в община Опака се състои в изграждане на динамични и конкурентноспособни производствени подсектори, основани на жизнеспособни предприятия в условията на пазарните принципи и способни да постигнат устойчив растеж.

Два са инструментите за растеж и повишаване на конкурентноспособността в промишления сектор: използване на съществуващата икономическа инфраструктура, база и сграден фонд на производствените предприятия, чрез привличане на български и чуждестранни инвестиции и усвояване на средства за финансиране от Евро фондове. В планът за развитие на община Опака е разработена много добра и правилна инвестиционна стратегия на общината.

Необходимо е, обаче публичност и промотиране на обектите и терените атрактивни за привличане на инвестициите на територията на община Опака чрез медиите, в интернет пространството, общинския сайт на община Опака; подпомагане на чуждестранните инвеститори; подпомагане на стратегически инвестиционни проекти.

Промишлеността не е водещ отрасъл на икономиката в община Опака, но е отрасъл, който ако се развие би могъл да я диверсифицира и да повиши значително БВП произведен на територията на общината.

Община Опака се характеризира, като селска община. В плана за развитие на общината е описано състоянието и тенденциите за развитие на сектора. Като допълнение и препоръка към ползвателите на този анализ, може да добавим, че е необходимо предприемането на мерки за:

1. Съживяване на преработващата промишленост, т. като тя би могла да подсури целогодишна заетост на заетите в селското стопанство и да намали трайно броя на безработните (най-вече на жените, които по официални данни към 2004 г. са 704, срещу 470 безработни мъже).
2. Развитие на местните занаяти и увеличаване сферите на дейност на малкия бизнес в общината.
3. Изграждане на пазари на едро и тържища, където да се реализира селскостопанската продукция на конкурентни цени.
4. Използване предимствата на природните дадености на община Опака за развитие на селския туризъм и биологичното земеделие

Както по-горе бяха изложени възможностите за подобряване на достъпа до финансови средства за повишаване на конкурентноспособността на икономиката е необходимо да се създаде капацитет на територията на общината, за ефективно усвояване на средства от Еврофондове.

Тук ролята на общинската власт е да провежда непрекъснато комуникационни и информационни срещи, на които да се разясняват грантовите схеми за кандидатстване за финансиране.

Необходимо е да се създаде местен капацитет (включващ представители на местната власт и представители на местните общности) за изготвяне на проекти с цел разработване на проекти.

ПОДОБРЯВАНЕ КАЧЕСТВОТО НА ЖИВОТ НА НАСЕЛЕНИЕТО В ОБЩИНАТА И АДАПТИРАНЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ КЪМ ПАЗАРНОТО СЪСТОЯНИЕ И ИЗИСКВАНИЯ

Развитието на човешкия капитал зависи от множество фактори. Най-важните от тях са достъпът до образование и професионално обучение и неговото качество, възможностите за трудова заетост и професионално развитие, ефективната здравноосигурителна система, зачитането на културните права и плурализмът.

Основните проблеми свързани с човешките ресурси в община Опака са:

- Сравнително неблагоприятни тенденции във възрастовата и образователната структура на работната сила - намаляване на относителния дял на заетите младежи;
- Недостатъчна професионална, трудова и социална реализация;
- Доминиране на безработните с ниско образование и без специалност - 60.3 % от броя на регистрираните безработни -29,6 % по данни за 2004 г. ;
- Несъответствие между обучението и нуждите на пазара на труда;
- Недостатъчна образователна инфраструктура и финансиране на професионалното образование и обучение;
- Социална изолация поради неконкурентоспособност за реализация на пазара на труда;
- Формирана група на продължително безработни;
- Преобладаващо теоретична подготовка в образованието и обучението; практическото обучение се провежда често в недостатъчно и/или в неподходящо оборудвани училища поради липса на утвърдена схема за обучение на работното място и чиракуване;
- Териториален дисбаланс в предоставянето на здравни услуги;
- Недостатъчно развити структури за управление на човешките ресурси.

На база направения SWOT-анализ в общинския план за развитие, трябва да се изведат следните общи цели:

- *Намаляване и преодоляване на безработицата и социалната изолация;*
- *Поддържане и подобряване качеството на човешките ресурси;*
- *Подобряване качеството на живота чрез подобряване здравословното състояние на заетите.*

Предвидените мерки в Плана за развитие трябва да доведат до:

- *Икономически растеж чрез повишаване производителността и равнището на използване на наличните човешки ресурси;*
- *Социално сближаване чрез намаляване на социалните проблеми и изолация, свързани с безработицата.*

- Създаване на условия за непрекъснато професионално обучение.

ВЪЗМОЖНОСТИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА БАЛАНСИРАНО И УСТОЙЧИВО РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ

От всичките 264 общини на територията на България, 177 имат население под 20 000, което представлява 21.5 % от населението и 52 % от територията на страната. Много от тези общини са едновременно малки и институционално, финансово и технически слаби. В тях се произвежда 6,7 % от нетния размер на приходите от дейност в страната и размера им на човек от населението е 3 470 лв. или 31,2 % от средния за страната.

Като финансово и технически слаба може да се харктеризира и община Опака. Средните приходи на глава от населението в нея към 2002 г. са 2 035 лв.

Ако погледнем глобално, известно е, че поради причини от географско и политическо естество, равнището на социално-икономическо развитие, а оттам и на регионите в Европа и света е различно. Поради това, има необходимост от управление на регионалното развитие с цел намаляване различията между регионите и вътре в самите тях.

Регионалното развитие на територията на община Опака предполага вземането на обосновани решения и формирането на достатъчен организационен, технически и административен капацитет в общината, за да могат ефективно да се управляват икономическите, социалните, политическите и екологичните процеси. За целта трябва да се конкретизира регионалната политика на община Опака. Тази политика се основава на целите за „разтеж” и „развитие”.

Разтежът е свързан с количественото увеличение на икономическата активност, населението, инфраструктурата (базова, икономическа, социална). До известна степен икономическият разтежът отразява по-скоро бизнес целите на стопанските субекти в общината, докато развитието на общината се основава на „публичните” цели. Двата процеса „разтеж” и „развитие” са взаимосвързани.

За постигане на балансирано устойчиво регионално развитие е необходимо всички институции (местното управление, образователните институции, НПО организации, представителите на бизнеса) на територията на общината да работят съвместно и да координират дейностите си, за да могат да дадат значителен принос за просперитета на община Опака.

Коригирането на всички направени забележки в този Анализ, би било реализируемо до голяма степен, чрез координиране усилията на община Опака с тази на съседните ѝ общини, с цел попълване на сегменти от техните силни страни, докато се насърчава подобно отношение от страна на останалите съседни общности.

II. ПОДРОБНИ ИЗСЛЕДВАНИЯ НА МЕСТНИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ ПОТЕНЦИАЛ

2. Първоначални проучвания и анализ за възможностите за изграждане на местен капацитет за ПМИР.

На база проведени работни срещи с представители на местната власт, НПО, бизнеса, браншови организации и др. и проведени 2 броя базови анкетни проучвания на заинтересованите страни, бяха разработени от подизпълнител „Финистра“ АД първоначални проучвания за изграждане на местен капацитет в община Цар Калоян. Методите, които са използвани при разработването на проучването са набиране на информация, систематизиране, анализ и оценка на наличните човешки ресурси на общинска територия, установяване на липсващите ресурси и възможностите за тяхното набавяне. За да се направи най-точен анализ, който отразява съществуващото състояние и потенциал за изграждане на местен капацитет е използван сравнителен анализ между община Цар Калоян и съседната на нея и сходна, като характеристики община Опака.

ПЪРВОНАЧАЛНИ ПРОУЧВАНИЯ ЗА ИЗГРАЖДАНЕ НА МЕСТЕН КАПАЦИТЕТ. АНАЛИЗ НА СЪБРАНИТЕ ДАННИ ОТ ПРОВЕЖДАНЕ НА 2 ВИДА АНКЕТНИ ПРОУЧВАНИЯ В ОБЩИНИТЕ ОПАКА И ЦАР КАЛОЯН

Представителите на заинтересованите страни в проект “ПМИР на 5 общини с координационен център община Две могили” са целевите групи, които са обект на въздействие по проекта – представители на местната власт, представители на бизнеса, НПО, граждани.

ДУ “Ефизиа” ЕООД проведе базови анкетни проучвания с цел изследване мнението и нагласите на заинтересованите страни, относно процеса на планиране на местното икономическо развитие. Проучванията бяха осъществени от подизпълнител “Финистра” АД чрез наети за целта анкетиори, които анкетираха представителите на местната власт, бизнеса и НПО, съгласно идентифицирания и формиран капацитет за МИР (виж приложен списък).

Целта, която си постави ДУ чрез провеждането на базовите проучвания бе да намери отговор на следните въпроси:

- Кой са конкретните представители на заинтересованите страни в общините Опака и Цар Калоян?
- Какво искат да постигнат в общината и какви са техните очаквания?
- Съвпадат ли очакванията на заинтересованите страни и заложените цели и приоритети на 2-те общини?
- Може ли да бъде оценен конкретният принос на всяка заинтересована страна към процеса за развитие на общината?

Получените конкретни отговори формират средствата за взаимодействие между общинските цели и интересите на местните общности.

1. Методика на провеждане на базовите проучвания от ДУ

- Събрани бяха два вида данни “твърди” и “меки”. “Твърдите” са количествени данни, които подлежат на математическа и статистическа обработка – социо-демографски (пол, местоживееене, възраст, образование, професия,

представявана организация на анкетирания). “Меки” данни, които са по-скоро абстрактни и характеризират нагласите, отношението и очакванията на прдставителите на местната власт, бизнеса и НПО.

Данните бяха събрани в резултат на проведено първично и вторично проучване в общините Опака и Цар Калоян бенефициенти по проекта.

Първичното проучване генерира информация в резултат на проведените анкети и в резултат на проведените работни срещи с местната власт, бизнеса и НПО.

Вторичното проучване доведе до набавяне на информация необходима за анализа от официално изискани източници – общински планове, стратегии, официална статистическа информация, получена от НСИ, бизнес справочници, бюлетини, реализирани предходни проекти на територията на общините и др.

- *Определени изисквания, които си постави ДУ за ефективност на информацията, която събира:*
 - актуалност, пълнота и представителност на данните
 - достоверност и точност (общ брой анкетирани 50 души)
 - консистентност на информацията (всеки зададен въпрос има пряка връзка с ПМИР)

2. Обработка на данните

Количествени данни

Общ брой анкетирани	50
Пол	30 мъже, 20 жени
Възраст	10 от 23 до 30 години 25 от 30 до 45 години 15 от 45 до 60 години
Образование	45 висше 15 средно
Професия	15 местна администрация 25 бизнес професии (инженери, икономисти и др.)
Представявани организации	5 от тях представители на общината 42 от тях представители на бизнеса 3 представители на НПО

Информацията за населението в общината представлява основа за изясняване на демографския профил на района, неговите социални потребности и сегашните и бъдещите тенденции. Налице е в общините Опака, Цар Калоян отрицателен естествен прираст и миграция на населението към големите областни градове или дори извън областта и региона за планиране, както и в чужбина.

По-подробните демографски данни, получени от официално публикуваната статистика помагат за по-задълбоченото изясняване на факторите, които имат значение за местната икономика (например съотношение между мъжете и жените, профил на заетостта, образователни характеристики, наличие на човешки ресурси и умения) в общините Опака, Цар Калоян се забелязва висок процент на безработица над средната за страната, като предимно съотношението е по-голям дял безработни жени и преобладаващ дял на безработните на възраст до 29 години.

Образователното ниво на хората в тези общини е значително по-ниско от средното за страната и това е един от белезите, който ги определя в класификацията на “изостанали селски райони”. Липсата на достатъчно добре развита комуникационна и информационна инфраструктура в анализираните общини, също допринася за ниското образователно и квалификационно ниво на жителите, а оттам и проблемите с намиране на работа.

“Меки” данни събрани от представители на местната власт

На въпроса **“Познавате ли най-общо” практиката за планиране във Вашата община (Кой взема решения; с кого и как ги съгласува; в каква перспектива се планира?)**.

87 % от анкетираните отговаря “Да, запознат съм напълно”, което говори за компетентност на местната администрация и наличие на базов капацитет за местно икономическо развитие. Разбира се, при анализ и на информацията получена от работни срещи с местната администрация става ясно, че съществува дефицит на кадри, но тази тенденция най-явно е изразена в малките общини –Опака, Цар Калоян.

От много важно значение е въпроса **“Формулирайте 3-те най-съществени проблема на Вашата община”**.

Оказва се, че най-важните проблеми на малките селски общини –Опака, Цар Калоян са: ниският жизнен стандарт на живот, безработица, лоша инфраструктура, липса на диверсификация на икономиката и нисък инвеститорски интерес от страна на чуждестранни и местни инвеститори.

“Кой са секторите, които Вашата община е определила, като приоритетни за развитие?” е следващият въпрос, на който анкетираните дадоха почти единодушни отговори.

За “селските общини”, с най-голям приоритет за развитие се поставя на секторите, селско стопанство, преработваща промишленост, търговия, услуги.

Единодушно е мнението на анкетираните от всичките 5 общини, че е необходимо изграждане на капацитет за МИР и че за постигането на добри резултати в местното самоуправление, то трябва да използва подхода “отдолу-нагоре” за планиране и управление и трябва да участват активно и местните общности.

На въпроса **“Какви проекти трябва да се подготвят и реализират на територията на Вашата община”**, бяха дадени различни отговори, като най-често преобладаващите са: проекти за намаляване на безработицата и разкриване на нови работни места; проекти за повишаване образованието и квалификацията на населението; инфраструктурни проекти; еко проекти и проекти в областта на развитието на туризма.

Доста разнородни са отговорите на анкетираните на въпроса **“До каква степен вярвате, че услугите по планиране на МИР допринасят за развитието на Вашата община?”**.

2-те общини Опака, Цар Калоян, считат, че ПМИР ще им е от полза в “най-висока степен”.

“Меки” данни събрани от представители на бизнеса и НПО

На основа на разработена анкета за изследване нагласите на бизнеса и проведени работни срещи и семинари между ДУ, подизпълнителя и местни фирми, могат да се формулират редица изводи, относно ефективното сътрудничество и комуникация между бизнеса и местната власт.

Най-общо целта на ДУ е събирането и анализа на следната информация:

- Информацията за икономическата бизнес среда изяснява как мерките и дейностите на общината подпомагат или възпрепятстват развитието на фирмите
- Разкриване причините за успеха или провала на фирмите; видовете фирми, които съществуват на територията на общините Опака и Цар Калоян бенефициенти и причините за това
- Какъв бизнес климат създават общинатите за развитието на съществуващите фирми и новосъздадените такива
- Разкриване обхвата на местната нормативна уредба, която има влияние върху фирмите и разходите за тяхната стопанска дейност (редица инвестиционни решения се основават на разходите за стопанската дейност на местно равнище и в някои общини времето и средствата, необходими за създаване на ново предприятие, са по-големи, отколкото в други)

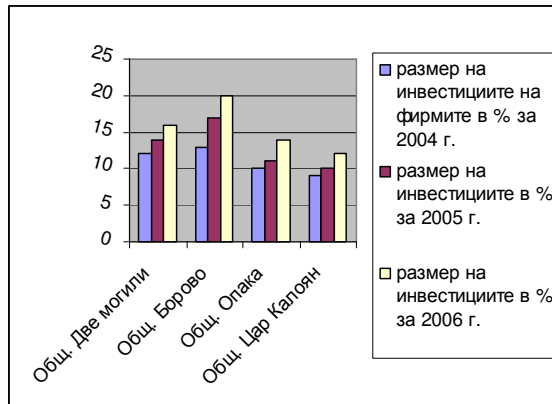
Инициативата на ДУ за проучване на бизнес климата е реализирана с цел:

1. изясняване на удовлетвореността и мнението на местните фирми относно подобряването на мерките и дейностите, които влияят върху икономическата среда.
2. да събере данни за отделните предприятия/ фирми – кога са създадени, брой на работниците и служителите, производство, износ, промяна в инвестициите им и др.
3. да установи какво е мнението на бизнеса за силните страни, слабостите, възможностите и заплахите в общината.
4. да разкрие проблемите на фирмите във взаимодействието им с общината, като местен орган на управление.
5. да провери какви са потребностите на фирмите и с какви идеи могат да допринесат те за МИР.

Средно 30 % от анкетираните представители на бизнеса в общините Опака и Цар Калоян дават задоволителна оценка от 3 възможни алтернативи (добра, задоволителна, лоша) на бизнес климата в тези 2 общини. Останалите проценти се разпределят, както следва: 38 % лоша и 32% добра.

На въпросите **“Как се изменя обема на направените инвестиции от Вашата фирма през последните 3 години?”** и **“От какво зависят инвестиционните Ви намерения?”**,

Инвестициите на бизнес представителите от общините Две могили, Борово, Опака, Цар Калоян, като цяло нарастват, но с по-ниски темпове (виж графиката).

Оценката, относно сътрудничеството и комуникацията между общината и местния бизнес е средно и 4 (от предложената скала 1---2---3---4---5---6) за общините Опака и Цар Калоян. Изводите, които могат да се направят на тази база е, че е необходимо да се “скъси дистанцията” между местната власт и бизнеса и да се разработят форми за ефективна комуникация и сътрудничество.

На въпроса **“Какви канали за ефективна комуникация и сътрудничество между местната власт и бизнеса считате, че трябва да се изградят”**, анкетиранияте представители на бизнеса и от 5 общини са единодушни и изброяват следното:

- Бизнес центрове, където има служители на общината, които приемат вашите оплаквания, предложения, и мнения и които отговарят на вашите въпроси в рамките на определен период от време, който е определен предварително.
- Периодични информационни срещи между бизнеса и представители от общината, които включват представители на местната власт на високо ниво, където се обсъжда предварително подготвена адженда с проблеми посочени от представители на бизнеса, и където се обсъждат директно лице в лице зададените въпроси.
- Публично-частни партньорства
- Бизнес портали
- Панаири, или конгресен център, в който, в продължение на цялата година да има изложения за различните индустрии

3. Изграждане на местен капацитет за планиране на местно икономическо развитие .Анализ с препоръки за приоритетите и мерките за развитие на местната икономика и анализиране на потенциала и възможностите за привличане на инвестиции в община Опака. Предложения за проекти

ПЛАНИРАНЕ НА МЕСТНОТО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНА ОПАКА

I. Цел на планирането на местното икономическо развитие на община Опака

Целта на Плана за местно икономическо развитие е да идентифицира мерките, необходими за успешното постигане на приоритетните цели за развитие на община Опака, свързани с

използване на наличния икономически потенциал на природния, производствения и човешкия капитал.

Настоящият документ е разработен на база извършени задълбочени първоначални проучвания на местния капацитет на развитие на общината и следва да бъде разглеждан като секторен стратегически документ, допълващ действащия План за развитие на община Опака за периода 2007-2013 г.

Формулираните в настоящия документ визия и приоритети фокусират вниманието на вече набелязаните в Общинския план стратегически приоритети и цели за развитие на община Опака:

ГЛАВНА ЦЕЛ: Постигане на устойчиво и балансирано развитие на Общината като селищна система с европейски измерения на работа, живот, култура и образование.

ПРИОРИТЕТ 1: Подобряване и модернизация на техническата и социална инфраструктура и повишаване конкурентноспособността на общинската икономика.

Цели

1. Развитие и модернизация на местната транспортна инфраструктура
2. Подобряване на водоснабдителна и канализационна мрежа и екологична инфраструктура
3. Подобряване на комуникационната и енергийна инфраструктура
4. Изграждане и реконструкция на социална инфраструктура
5. Подкрепа за развитие на малки и средни предприятия в областта на селското стопанство и преработвателната промишленост
6. Изграждане на инфраструктура, подобряваща условията за развитие на бизнеса

ПРИОРИТЕТ 2: Интегрирано развитие на селищните територии и повишаване привлекателността и качеството на живот в Общината

Цели

1. Повишаване атрактивността на Общината чрез инвестиции в образованието и културата
2. Интегриране към областната система за пазара на труда
3. Подобряване на здравните услуги в Общината и населените места

ПРИОРИТЕТ 3: Укрепване на институционалния капацитет на местно ниво и подобряване на социалната адаптивност на населението

Цели

1. Укрепване капацитета на общинската администрация
2. Подпомагане изграждането на местно партньорство за развитие
3. Подобряване на административното обслужване на населението и оптимизиране на предлаганите услуги
4. Социална интеграция и развитие на гражданското общество

Формулирането на приоритети и цели за развитие на общината е необходимо, за да може да се регулира стопанската и жизнената дейност в община Опака. Оттук произтича и необходимостта от регулиране и направление на икономическите, социалните и демографските процеси в определената насока съгласно предварително формулираните приоритети и цели.

Планирането на местното икономическо развитие и следването на конкретна икономическа политика в общината, трябва да се разглежда, като съвкупност от **икономически, законодателни и административни мероприятия и действия**, осъществявани от местните и държавните органи на управление.

Икономически дейности – те са в пряка зависимост от размера на инвестициите в община Опака и финансовото състояние на общината. На база инвестиции и финансово общинско състояние се определят възможностите за разработване и реализиране на проекти свързани с постигането на горе-изброените заложен приоритети и цели за развитие на общината.

Законодателни дейности – свързани са със законодателната основа на ниво държава и с които общината, като административно-териториална единица трябва да отчита. Например изготвените общински планове и стратегии за развитие трябва да кореспондират с националните документи за регионално развитие.

Административни дейности – включват нормативните документи с регионално и локално значение.

Съвременното общество е пъстра мозайка от частни интереси, потребности, идеи, вярвания и т.н., естествени за хората и групите в модерната епоха. При сходство в интересите си, гражданите се обединяват в най-различни общности: професионални и трудови сдружения, културни институти, клубове, политически партии и др.. Така гражданското общество се определя като сфера на защитаващите публично своите частни интереси индивиди. Въпросните интереси обаче са не само частни, а имат и обществена значимост. **Белег за силна и активна местна общност са разнообразните социални движения, които участват пряко в планирането и управлението на местно ниво.**

На база изложените факти по-горе може да се формулират следните изводи за постигане на “ефективни административни дейности”:

- Община Опака трябва да е “отворена” към социалните общности и да им предоставя възможност за пряко участие в местното самоуправление.
- Община Опака трябва да работи в “мрежа” и с други съседни или сходни по развитие и облик на нея общини – Цар Калоян, Попово, Две могили

Защо е необходимо създаването на мрежи и работата на общините в мрежи?

- Обмен на опит
- Разпространение и споделяне на добри практики между “обмрежените общини”
- Достъп до по-голям обем информация и взаимно обучение
- Създаване на условия за съвместни дейности
- Създаване на съвместни проекти, в ползва за развитието на общините участници в мрежата

II. Индикатори за постигане на устойчиво местно икономическо развитие

Основните елементи на успешното икономическо развитие са свързани с ефективното използване на наличните природни, производствени и човешки ресурси на местната общност. Чрез повишаване на производителността на труда, чрез подкрепа на работещите предприятия и привличането на нови се постига нарастване на работните места в местната икономика и увеличаване на доходите, които работещите получават. Нарастването на индивидуалните доходи, обаче, зависи както от повишаване на производителността на фирмите, така и от подобряване квалификацията на самите работници.

Устойчивата и успешна е тази местна икономика, която е изградена върху разнообразни икономически сектори, предлага възможност за реализация на специалисти от различни сфери и предоставя възможности за обучение и квалификация. Добре работещата местна икономика се базира на наличието на достатъчно и с необходимото качество земя и сгради, които като основни материални активи подкрепят икономическия просперитет и промени. Проспериращата икономика, също така, се характеризира с динамично нарастване на работните места и стартиране на нови фирми.

Избраната стратегия за подкрепа на местното икономическо развитие на община Опака трябва да осигурява възможности за икономически и инфраструктурни връзки с регионалните и национални стратегии за развитие.

III. Описание на съществуващата ситуация на община Опака. Формиране на капацитет за изграждане на местно икономическо развитие(МИР)

Систематизиране на общинските ресурси за формиране капацитет на МИР

* Класификацията на ресурсите е изготвена на база събрана “твърда информация” – от общинските планове и стратегии за развитие на община Опака за програмния период 2007 – 2013 г. и събраната “мека информация” чрез изследване мнението на представители на местната власт, представители на бизнеса, браншови съюзи, НПО организации, граждани.

Видове ресурси	Наличност на ресурса в община Опака
❖ Физически ресурси и тяхното управление	<p>Географско положение – Община Опака е разположена на 180 – 200 м. надморска височина в североизточната част на страната и заема крайната северозападна част на Търговищка област. На юг и изток граничи с община</p> <p>Попово, на север – с община Цар Калоян от Разградска област и на запад – с общините Две могили и Бяла от Русенска област. Територията на Общината е 156 кв.м. и съгласно последното административно деление в състава ѝ влизат 6 населени места: гр.Опака, селата Крепча, Голямо Градище, Горско Абланово, Гърчиново, Люблен, в които живеят общо 8 589 души. Около половината от населението живее в гр. Опака, който е административен център на Общината.</p>

	<p>- Природни ресурси – равнинен релеф, високо количество на обработваема земя, почви чернозем, умерено-континентален климат, наличие на водни ресурси – (реки) и изградена водоснабдителна инфраструктура нуждаеща се от реконструкция, преобладаваща широколистна растителност, богат растителен и животински свят, красива и екологично чиста природа.</p>
❖ Човешки ресурси	<p>- Население – 8 165 души, налице е отрицателен естествен прираст, неблагоприятна възрастова структура – 52 154 души са над 60 г. - Безработица – община Опака се характеризира с по-високо от средното за страната ниво на безработица – 29.6 % за 2004 г. Преобладава дялът на безработните жени. Този факти са много тревожни, затова общината трябва да работи усилено и да въздейства върху: Разтеж на икономиката и намаляване на безработицата. Стабилизиране на заетостта и подобряване на качеството на работната сила.</p>
❖ Икономически ресурси и работни места по икономически сектори	<p>- Селско стопанство – Структуроопределящ отрасъл. Генерира по-голяма част от заетите в общината. Общо обработваемата земя е 66 180 дка.</p> <p>- Производствен сектор – слабо развит с преобладаващ дял на малките предприятия и фирми със заети до 10 души. Структуроопределящи отрасли от промишлеността са преработващата промишленост, текстилната промишленост.</p>
❖ Чуждестранни и местни инвеститори на територията на общината	<p>Липса на свежи чуждестранни инвестиции в общината.</p> <p>Административни и бюрократични пречки за стартиране на бизнес; Недостатъчен административен капацитет на местните администрации и липса на система за обслужване на инвеститорите на регионално ниво</p> <p>Наличие на местни инвеститори – малки местни фирми, предимно ЕТ, неконкурентни и устийчиви в съвременните пазарни условия,</p>

	<p>генериращи нисък доход и застрашени от фалити.</p> <p>Налице е разработена инвестиционна политика за насърчаване на инвестициите в община Опака. Общината има възможност за привличане на външни инвестиции в производствения и селскостопанския сектор, т. като има изградена базова инфраструктура. По този начин ще се създадат условия за диференциация на общинската икономика.</p>
❖ Култура и идентичност	<p>Историческо културно наследство природни забележителности – изключително богата на културни и природни забележителности община – музей, читалища, скулптури, манастири .</p> <p>Наличието на културни и природни ресурси определя община Опака, като община с потенциал за развитие на културно-исторически туризъм.</p> <p>Разработването на печеливши еко проекти за кандидатстване по Евро фондове и привличане на чуждестранни и местни инвестиции са неизменна част от дейностите, които общината трябва да осъществи за да постигне резултати в развитието на туризма.</p>
❖ Степен на самоуправление и демокрация	<p>Управлението на община Опака се извършва от кмета на общината и общинска администрация, като степента на самоуправление и демокрация се определя съгласно от общински устройствени правилници, наредби, законът за местното самоуправление и местната администрация и др. закони и разпоредби.</p>
❖ Външни връзки на общината	<p>Община Опака е в добри отношения с всички на нея съседни общини, но са необходими предприемането на дейности за активно сътрудничество и работа с др. общини – Цар Калоян, Две могили, Попово.</p>
❖ Достъп и предлагане на услуги за местното население	<p>Необходимо е планирането и реализирането на дейности по формиране на Местния инициативна група на територията на общината или на територията на няколко общини по подхода Лидер.</p> <p>Лидер е механизъм чрез, който могат да мобилизират местните ресурси и да</p>

	<i>изграждат партньорства между местните общности и обинската власт с цел създаване на работещи в дългосрочен план стратегии за развитие.</i>
--	---

СТРАТЕГИЯ ЗА РАЗВИТИЕ

I. Визия и стратегически цели за подкрепа на местното икономическо развитие на община Опака:

Постигане на балансирано и устойчиво икономическо развитие чрез привличане на външни инвеститори, подкрепа и защита на интересите на работещия местен бизнес и насърчаване на предприемачеството и новите бизнес инициативи на жителите на община Опака.

В съответствие с изведените в актуалния Общински план за развитие 2007- 2013 г. предизвикателства през местната икономика и в най-голяма степен, въз основа на анализа на данни от проведените специализирани анкетни проучвания, в средно и дългосрочен план са определени следните цели за икономическо развитие на община Опака:

1. Повишаване благосъстоянието на хората чрез повишаване на индивидуалните доходи и подобряване качеството на живот;
2. Промяна на съществуващата структура на пазара на труда чрез осигуряване на повече работни места за високо и средно образовани и квалифицирани специалисти;
3. Разтеж на икономиката в общината
4. Привличане на чуждестранни и местни инвестиции в промишлеността, селското стопанство и диверсификация на местната икономика чрез промотиране на наличните ресурси в общината – (изработване на маркетингова и комуникационна стратегия на община Опака)
5. Балансирано използване на наличните природни ресурси и развитие на човешкия капитал;
6. Изграждане на МИГ и прилагане подхода “отдолу-нагоре” при местното самоуправление
7. Развитие на културния, селския и развлекателния туризъм;

II. Приоритети за постигане на определените стратегически цели:

1. Използване в максимална степен на предимствата, произтичащи от природните и икономически характеристики на община Опака и възможностите за развитие на секторите селско стопанство и преработвателна промишленост, търговия, услуги, текстилна промишленост, определени като конкурентоспособни сектори на общинската икономика;
2. Постигане на устойчиво развитие и икономически растеж чрез запазване и разширяване на дейността на работещите на територията на общината фирми и предприятия;

3. Създаване на условия за наличие на „икономически избор“ на хората, живеещи в общината чрез насърчаване за тяхната икономическа активност и подкрепа за социалната инфраструктура.

III. Подход за избор на мерки за осъществяване приоритетите на местното икономическо развитие

Подходът при определяне на мерките е основан на разбирането, че местната власт трябва в максимална степен да подкрепя икономическото развитие, но в същото време възможно най-малко да се намесва и използва регулативни инструменти в протичането на икономическите процеси.

Мерките, чрез които ще бъдат постигнати заложените приоритети са разработени в съответствие с предизвикателствата, стоящи пред местната икономика, а именно необходимостта от производството и предлагането на конкурентоспособни продукти както на българския, така и на европейския пазар; обновяване на производственото оборудване и прилагане на нови технологични решения в производството; повишаване на уменията за управление на бизнеса и пазарното ориентиране; задържане на квалифицираните специалисти и привличане на такива от съседни икономически центрове.

Като важна отправна точка за дефиниране на конкретни мерки и програми в този план послужиха факторите, определени от местния бизнес, които в най-голяма степен влияят негативно върху развитието на икономиката. Част от тези фактори са свързани със присъщи процеси и отношения, развиващи се в свободна пазарна икономика, и техния негативен ефект може да бъде преодолян чрез подкрепа на знанията и уменията на самите икономически субекти да се справят с предизвикателствата на пазара и управлението.

Други фактори, могат да бъдат повлияни в голяма степен от дейности на местната власт, присъщи ѝ, според нейните функции и отговорности. В най-голяма степен това са мерки, свързани с планиране, изграждане и поддръжка на техническата инфраструктура, осигуряване на качествено административно обслужване, благоприятен бизнес климат, предоставянето на повече бизнес услуги в общината и ефективно сътрудничество между местния бизнес и местната власт.

Мерките, също така, са разгледани и през призмата на осигуряване на финансов ресурс за тяхното изпълнение. След изготвено сравнение и анализ са отбелязани мерките, отговарящи на изискванията за получаване на финансиране от Структурните фондове. Друга част от мерките следва да бъдат финансирани от други източници като общинския бюджет, частно финансиране, както и прилагане принципа на **публично-частното партньорство** във всички случаи, в които това е финансово изгодно и публичните интереси са защитени в оптимална степен.

Мерките за подкрепа на икономическото развитие са избрани в съгласие с представения подход, както и в съответствие с определените стратегически цели и приоритети.

A. Мерки за подобряване на местния инвестиционен климат и привличане на инвестиции в общината

Ролята на властите за подкрепа на местния инвестиционен климат е пряко свързана с функциите и правомощията, с които те разполагат, съгласно нормативната база. В най-голяма степен това се отнася до подобряване на администрирането на икономическите дейности, както и подобряване управлението на *общинската и държавна собственост*.

Това са и сферите, в които общината може директно да насочи конкретни усилия за създаване на благоприятни условия за развитие на бизнеса.

На първо място това се отнася до създаването на **стратегия за ефективно управление на общинска собственост**. Системата ще осигури възможност както на местните фирми, така и на потенциални чуждестранни инвеститори да получават актуална информация и да планират бъдещата си дейност по отношение местоположението и разширяването на производствените обекти.

Системата трябва да включва данни за статута на общинската собственост – публична или частна, устройствения статут и неговия потенциал на собствеността, показателите за устройство и застрояване (ако такова е предвидено), използване на собствеността по предназначение, както и икономически и финансов анализ на имотите.

Икономическия анализ включва оценка на ефективността на използване на собствеността, възможни икономически перспективи и законови процедури за тяхното осъществяване.

В голямата си част изводите от тези анализи трябва да бъдат публични, предвид нуждата на бизнеса да вземе информирано решение за установяване или развитие на дейност на територията на общината. Тази информация може да бъде представяна под формата на **портфолио на общинската собственост**, подходяща за развитие на икономическа дейност.

Необходимо е разработването на маркетинг и инвестиционен профил на община Опака, който с подходящо разработена маркетингова и комуникационна стратегия да промотира общината в България и др. страни с цел разкриване на възможностите за инвестиции през местни и чуждестранни инвеститори. Реконструкцията, модернизиранието и актуализирането на информацията в общинския сайт на община Опака е също средство за промотиране на общината пред потенциални инвеститори (в момента няма достъп до общинския сайт).

Като част от тази програма трябва да бъдат разглеждани и проекти, свързани с **изграждане на тържища, аукциони, борси**. На територията на общината няма действащи такива, т. като община Опака се характеризира като “селска община” със структуроопределящ отрасъл на

развитие селското стопанство, но има потенциал и базова инфраструктура за развитие на производството и промишлеността (преработваща, лека, текстилна). Развитието в тази насока би наложило необходимостта от изграждането на борса или тържище. Тези проекти са свързани, както с управление на общински имоти (окрупняване, промени в устройствения статут и др.), така и с модернизиране на съществуващата и изграждане на нова инфраструктура, необходима за създаване на условия, отговарящи на изискванията на бизнеса.

Ограниченията, свързани с недостатъчни финансови ресурси, могат да бъдат преодолені с прилагането на **подхода на публично-частните партньорства и използване на финансиране от Европейските фондове**. На територията на община Опака няма сведения за изградени публично-частни партньорства. Важно е общината да насочи усилия в създаването на партньорства с бизнеса и др.

Публичността на системата за управление на общинската собственост ще окаже и важен ефект върху възприемането на целия процес на управление от страна на гражданите.

Важен елемент при управлението на общинската собственост е изграждане на **система за прозрачно възлагане на обществени поръчки** от страна на общинската администрация, както и изграждане на капацитет за осъществяване на публично-частни партньорства.

1. Мерки, свързани с привличане на преки външни и вътрешни инвестиции

Обосновка: Изборът на мерки е направен в съответствие с изводите и приоритетите на стратегията за насърчаване на инвестициите в Република България (2005-2010 г.). Основна цел е привличането на стратегически инвеститори, чиито основни икономически цели са достигането до нови пазари, максимизиране на икономии от мащаба и достъп до квалифицирана работна ръка или суровина.

По отношение на развитите на територията на община Опака, такива инвеститори и инвестиции трябва да бъдат привлечени в секторите хранително-вкусова промишленост, шивашка промишленост, преработвателна промишленост, туризъм, търговия и услуги, които диференцират местната икономика.

Секторът „**Преработка на селскостопански продукти (преработвателна промишленост)**” е атрактивен за стратегически инвестиции с осигурения достъп до суровини, произвеждани на територията на община Опака. Чрез стратегическото си географско положение, общината предлага и достъп до нови пазари. развитието на сектора ще позволи формиране на клъстер на база развитото селско стопанство в общината и област Търговище. Налице е работна сила, на която може да се осигури заетост в преработвателната промишленост, а именно безработните жени в общината, които формират най-голям процент от безработицата в общината.

Развитието на **туризма** е свързано с осъществяване на значителни по размер и дълготрайност инвестиции в изграждане на леглова база, инфраструктура, разработване и най-вече реклама на характерен туристически продукт. Това изисква партньорство между местната власт и потенциалните инвеститори, както при анализа на информацията и планирането, така и при реализиране на проектите с помощта на публично-частни партньорства или други общини партньори – Две могили.

- **Мерки свързани с изграждане на имиджа на община Опака, като място за успешни дългосрочни инвестиции;**

Дейностите включват **реклама в общи бизнес или специфични за секторите туризъм, селско стопанство, преработваща промишленост и индустриално производство средства за масова информация; участие на общината в международни/търговски изложения; осъществяване на общи инвестиционни/търговски мисии и общо информационни семинари; осигуряване на информация на интернет сайта на общината, видео материали; публикуване на брошури, реклама в специализирани издания, информационни бюлетени с актуални технически, икономически и финансови данни интересувачи потенциалните инвеститори.**

- **Генериране на инвестиции**

Дейностите включват **развитие на връзки с ключови инвеститори; провеждане на свързани със секторите инвеститорски форуми, семинари; специално разработени анализи и презентации за целеви инвеститори; целеви стимули като обучение на персонала, предоставяне на публична инфраструктура или земя за ползване.**

2. Мерки, свързани с подкрепа на инвестиционната активност на населението

Обосновка: Готовността на жителите на общината да стартират собствен бизнес може да окаже значителен положителен ефект в пазарни ниши, като алтернативното земеделие или алтернативния (селски, познавателен, развлекателен туризъм), както и в сферата на търговията и услугите. В същото време инвестиционната активност може да бъде използвана като показател за измерване доколко бизнес климата в общината се определя като благоприятен.

Резултатите от направените проучвания показват, че община Опака разполага с потенциал за развитие на предприемачеството и собствен бизнес, който може да бъде развит сред младите, квалифицирани хора до 29 години. Осъществяването на подобни мерки ще има двоен ефект върху състоянието на общината, осигурявайки както подкрепа за икономическия растеж, така и

благоприятно влияние върху негативните демографски тенденции и отрицателния естествен прираст, миграцията.

2.1 Мерки в подкрепа на младата предприемаческата инициативност

Предоставяне на информация от страна на общината и бюрото по труда на процедурите за стартиране на нов бизнес;

- Осигуряване на професионални консултации за управление на бизнеса и финансирането;
- Информирание и обучение за достъп до финансиране за стартиращ бизнес;
- Разработване на специализирани програми за стартиране на бизнес в сектора на селското стопанство, туризма, търговията и услугите.
- Организиране на специализирани обучения за кадри в туризма и развитието на биологичното земеделие.

В. Мерки за осъществяване приоритетите на икономическо развитие

1. Мерки, свързани с подкрепа за запазване и разширяване на дейността на работещите на територията на общината предприятия

Обосновка: Тези мерки трябва да бъдат насочени в най-голяма степен към два типа дейности:

- Задържане на функциониращи предприятия, използване на базовата инфраструктура и развитие на модерно производство
- Подкрепа за постигане на значителен икономически ръст на работещите предприятия

Дейностите, свързани със задържане на местните фирми, са насочени в най-голяма степен към фирмите в сектора на производството, чието производство зависи не от налични на територията на общината или в близост суровини, а от наличието и качеството на работна ръка и благоприятни административни условия и условия за експлоатация на техническа или съпътстваща инфраструктура.

Необходимо е тези мерки да бъдат насочени на първо място към секторите:

- a) **селско стопанство** – с цел осигуряване на синергия с предвидените мерки по привличане на преки инвестиции в сектора преработка на селскостопански продукти и суровини
- b) **преработваща промишленост**
- c) **лека промишленост** – шивашка и ХВП
- d) **туризъм** – с цел осигуряване подкрепа за направените инвестиции по отношение на съпътстващата обслужваща и развлекателна инфраструктура, обслужване и информационно осигуряване.

Мерките, осигуряващи подкрепа за ускорено икономическо развитие трябва да бъдат насочени към осигуряване възможности за модернизиране на производството, за да бъде предложен на продукт икономически рентабилен, с повече добавена стойност, който ще бъде конкурентен както на българския, така и европейския пазар.

Възможността за производство на продукти с висока добавена стойност изисква и участието на квалифицирани кадри в процеса на създаване. В същото време по-високото качество на продукта ще даде възможност за получаване на по-добра цена, което ще осигури и по-добро заплащане на заетия квалифициран персонал. По този начин ще бъде постигнат задържащ

ефект по отношение на квалифицираните кадри в община Опака и ще се намали миграцията към областния център Търговище и извън него.

2. Мерки, свързани с производствено обновяване и въвеждане на иновации и ноу-хау

- Подкрепа на инвестиции за модернизиране на производственото оборудване, вкл. нови технологии за производство и нови продукти, енергоспестяване, опазване на околната среда;
- Подкрепа за инвестиции за осигуряване съответствие със стандартите за безопасни и здравословни условия на труд;
- Подкрепа за подготовка на предложения за кандидатстване за финансиране от ЕФ, както и за управление на финансираните проекти;
- Информирание и подкрепа за прилагане на мерките от Националния план за развитие на селските райони и националната програма за развитие на селските райони, Оперативна програма "Конкурентноспособност", грантови схеми "Конкурентноспособност" и др.

Ролята на местната власт е свързана с оптимизиране процеса на подготовка на местните предприятия чрез разпространение на информация, организиране на информационни дни и създаване на условия за увеличаване капацитета на фирмите от производствения сектор да подготвят необходимата проекта документация.

Последното е пряко свързано и с дейностите по осигуряване на достъпни консултации и експертна подкрепа за бизнеса чрез изграждане на консултантски бизнес център в на територията на община Опака. Необходимо е активизиране на местните НПО за работа в тази насока.

3. Мерки, свързани с нуждата от квалифицирани кадри

Необходимо е да се предприемат дейности целящи:

- Осигуряване съответствие между нуждите на местните предприятия и образованието и квалификацията на работната ръка, което се получава в средните професионални училища и университета намиращ се в гр. Русе, филиалите в гр. Разград;
- Насърчаване и подпомагане предприятията да обучават и квалифицират наетия персонал;
- обучение на безработните на компютърна и езикова грамотност;

IV. Връзка на стратегията за местно икономическо развитие с останалите програми

За разработването на Стратегията за МИР на община Опака са използвани:

- актуални данни и анализи на административната статистика за община Опака, НСИ;
- Действащи планови и стратегически документи за социално-икономическо развитие – ОПР на община Опака, Стратегия за развитие на област Търговище, Регионален план за развитие на Североизточен район за планиране, Национален план за развитие на Република България 2007-2013 г., Национална стратегическа референтна рамка за програмен период 2007-2013 г.
- действащи национални секторни планове, програми и стратегии – Национален план за развитие на селските райони 2007-2013 г., Програма за развитие на

V. Връзка на стратегията за местно икономическо развитие с Плана за развитие на община Опака за 2007 – 2013 г.

Разработената Стратеги за МИР изцяло е в съответствие с приоритетите, целите и мерките за развитие, заложи в Плана за развитие на община Опака.

Предназначението на стратегията е да бъде използвана от община Опака, като продължение и доразвиване на общинския план за развитие.

Стратегията е съобразена също и със специфичните условия и ресурсния потенциал и капацитет на развитие на община Опака.

VI. Описание на процеса по разработване на стратегията за местно икономическо развитие

1. Участващи партньори

Стратегията е разработена от екип от експерти на подизпълнител "Финистра" АД и участието на членовете на екипа на ДУ "Ефизиа" ЕООД, във връзка реализирането на проект "Планиране на местното икономическо развитие на 5 общини с координационен център община Две могили".

2. Изготвяне (вътрешни, външни експерти)

Екипът от експерти, на който се възложи разработката по всички ангажименти, свързани с разработването, обсъжданията, обобщенията, редактирането и корекциите на стратегията.

Идентифициране идеи за проекти: Подкрепа за развитие на малки и средни предприятия в община Опака. Привличане на нов бизнес и инвестиции в общината.

Цел на проекта: Общината да подпомогне устойчивото развитие на съществуващия бизнес и да създаде благоприятен бизнес климат за привличане на нов бизнес. Да се генерират заетост чрез прилагане на ефективни практики и мерки.

Целеви район: Община Опака

Сектори: селско стопанство, пр. промишленост, търговия, услуги, производство

Срок на проекта: 2 години

Начало: юни 2007 г.

Общ бюджет: 750,000 лева

I. Обосновка на проекта

Значимостта на малките и средните предприятия в икономиката на страната се увеличава. През 2003 г. общият брой на предприятията от нефинансовия сектор в България е 218 136. Броят на малките и средните предприятия през 2003 г. е 217 470 или 99.7% от всички предприятия.

През последните години МСП в България осигуряват близо 2/3 от заетостта в нефинансовия сектор, като техният дял нараства до 69,6% през 2003 г. срещу 66.5% през 2002 г. Микро предприятията предлагат 25.9% от заетостта, но най-съществено се покачва приносът на малките предприятия и достига 18.9%.

Делът на МСП в brutния вътрешен продукт на страната непрекъснато нараства.

Общият оборот на фирмите в България бавно но трайно нараства.

Расте и делът на **преките чуждестранни инвестиции** (ПЧИ) в нефинансовите предприятия през изминалите няколко години.

Експортно ориентирани МСП имат голямо значение за бъдещото развитие на икономиката. МСП извършващи само износ са едва 38% от всички експортиращи МСП, докато чистите вносителите са малко над 70% от импортиращите МСП. Като основна пречка пред желаещите да осъществяват износ МСП се явява липсата на сертификация на производство, което да отговаря на изискванията за качество, валидни в Европа. По-голямата част от МСП извършват едновременно износ и внос.

От краткия преглед на състоянието и развитието на МСП в България, може да се формулират следните изводи:

- МСП имат недостиг на финансови ресурси за инвестиции и модернизация – почти половината от МСП в страната никога не са ползвали допълнително финансиране. Най-често се прибегва до банковите кредити – 35%-50% от фирмите през последните три години са използвали банковите кредити. Прави впечатление, че само 14% от отпуснатите кредити са за инвестиционни цели, а като проблем се оказва обезпечението по тези кредити.
- Недостиг на финансови ресурси за оборотни нужди
- Високи разходи за суровини, материали и енергия
- Ниско качество на машини, оборудване и технологии – са много сериозен проблем едва за всяко шесто предприятие в страната. В същото време половината МСП заявяват, че се нуждаят от сериозно инвестиционно финансиране. Инвестициите в машини и оборудване са се удвоили за периода 2000-2002 г.
- Недостиг на машини, оборудване и технологии
- Нискоквалифицирана работна сила – Важен за развитието на МСП елемент от **политиката им към човешките ресурси** е тяхното обучение и квалификация. Голям е % на МСП, където ниското качество на работната сила е сериозен проблем. Вероятно проблемът се подценява или не се назовава, защото все пак 2/3 от фирмите провеждат някакво обучение. Най-популярни области на обучение са компютърните умения и овладяване на използваните в момента технологии в предприятието, работа в екип, управление на качеството, нови технологии, езикови умения.
- Слаба организация на маркетинга
- Слаба организация на управлението
- Слаба организация на производствения процес и др.

Като цяло може да се каже, че:

- Се увеличава приносът на МСП в БВП и БДС на страната;
- **МСП са източник на бърз икономически растеж.**
- Нараства броят на предприятията в преработвателната промишленост;
- Увеличава се заетостта в МСП;
- Расте интересът на банките към кредитиране на нефинансовия частен сектор, в частност сектора на МСП,
 - Въпреки някои слабости, програмите на правителството за подпомагане на бизнеса се оценяват положително и дават позитивни резултати за сектора на МСП;
 - Нисък ръст на преките чуждестранни инвестиции;
 - **Регионален дисбаланс по отношение развитието на МСП. Запазват се големите териториални диспропорции в характеристиките на малкия и средния бизнес в България.**
- Недостатъчна информираност и липса на готовност за въвеждане на системи за управление на качеството и околната среда;
- Недостигът на финансови средства за инвестиции, модернизация и оборотни нужди остава основен проблем пред МСП в страната;
- Лихвите и обезпеченията по банковите кредити продължават да се възприемат като препятствие;
 - **Затруднен достъп до финансиране - липсват алтернативни източници на финансиране, дружества за рисково инвестиране както и гаранционни фондове за обезпечение по инвестиционни кредити;**
- Мениджърите не признават, че управлението на предприятията е сериозен проблем за тях, и все още преобладаващата част не са открили, че могат да управляват предприятието си по-качествено, ако преминават различни курсове за обучение на мениджъри;
- **Когато МСП имат нужда от информация за пазари и потенциални клиенти, браншовите организации и държавните институции се използват по-скоро по изключение като източник на такава информация;**
- Високият разход на суровини и материали е сред основните проблеми за предприятията;
- **Има опити за отделни различни гаранционни схеми в подкрепа на финансирането на МСП, въпреки практическата липса на гаранционни фондове на национално, регионално или браншово ниво;**
- В страната днес действат множество неправителствени и международни програми за финансиране на МСП (някои програми са в съчетание с други източници на финансиране), но на тях не бива да се гледа като на дългосрочна алтернатива за финансиране на частния сектор в условията на развита пазарна икономика;
- **В страната има възможности за възникване и развитие на конкурентоспособни клъстери, както и програми, които подпомагат финансирането на изграждането на такива;**

- За да си осигурят конкурентни предимства на европейските пазари предприятията все още разчитат предимно на ценовата конкуренция, а не конкуренцията, основана на качеството на продуктите.

Всички по-горе изброени проблеми и изводи за МСП са значими и за фирмите, които се намират на територията на община Опака. Осъщественият анализ на състоянието на местната икономика показва, че предоставянето на местни бизнес услуги, допринасящи за развитието на предприемачеството и местния бизнес, а с това и създаването на нови работни места, е все още дефицит. Това определя и необходимостта от инициране на дейности по създаване и повишаване ефективността на съществуващия все още в начален стадий малък и среден бизнес и с по-голяма степен за стимулиране на предприемачеството и МСП в бъдеще.

Голяма роля за стимулиране на бизнеса и създаване на благоприятен бизнес климат има общината.

При дефинирането на отделните проекти и програми за развитие и модернизация на инфраструктурата е взета предвид необходимостта от оценителни процедури за тяхното въздействие върху околната среда като важен механизъм за прилагане на принципите на устойчиво развитие.

За целта ще бъдат подкрепени дейности, допринасящи за:

- комасация на обработваемата земя;
- сдружаване на земеделски производители и малки фирми;
- стимулиране на малкия и среден бизнес в селското стопанство и преработвателната промишленост;
- изграждане на регионални центрове и тържища за селскостопанска продукция;
- стимулиране на пазарно ориентирани селскостопански технологични проекти, разработени в национални и регионални селскостопански научни центрове и институти;
- насърчаване на развитието на публично-частното партньорство при развитието и трансфера на ново биологично селскостопанско производство;
- насърчаване развитието на групи и мрежи от свързани производства (клъстери) на регионален и браншов принцип;
- регионално ориентиран инвестиционен маркетинг;
- подобряване на инвестиционната среда за инвеститорите.

II. Компоненти на проекта

1. Запазване на съществуващият бизнес и подпомагане развитието му от страна на общината

Създаване от страна на общината на „пакет от стимули“ за съществуващия местен бизнес – гъвкава политика при оределянето на местните данъци и такси; преференциални условия за наемане на сгради и терени от МСП общинска собственост; бързо административно обслужване и въвеждане на системата „единно гише“ за услуги; предприемане на информационни кампании

от страна на общината насочени към бизнеса; ефективна комуникация и сътрудничество; коректност, откритост и професионализъм; създаване на Гаранционен общински фонд за подпомагане на МСП чрез финансови ресурси или помещения.

2. Привличане на нов бизнес в община Опака

Привличането на нов бизнес е свързано пряко с работата на община Опака с потенциални инвеститори. Тази работа е специфична и изисква сериозна предварителна подготовка и навременни реакции от страна на общината, при получаване на инвеститорско запитване; предлагане на общинската собственост обект на инвестиционна дейност; организиране на програма на инвеститорско посещение и сключване на сделки с инвеститора; промотиране на общината пред инвеститорите.

III. Развитие на дейностите във времето

Групи дейности по компоненти:		2007	2008	2009
1.	<u>Запазване на съществуващият бизнес и подпомагане развитието му от страна на общината</u>			
Съществуващ бизнес	Преглед и обновяване на съществуващите общински стратегии за развитие			
	Постигане на общинско съгласие, относно приоритетите, пътищата и проектите за стимулиране на МСП, действащи на територията на община Опака			
	Изпълнение на проекти за подпомагане устойчивото развитие на бизнеса			
	Разработване на програми за обучение на кадри съвместно нуждите на бизнеса			
	Изграждане на публично-частни партньорства			
	Предлагане на административна помощ за бизнеса и „Пакет от стимули“			
2.	<u>Привличане на нов бизнес в община Опака</u>			

Нов бизнес	Създаване на стимули за привличане на потенциални инвеститори в общината (данъчни облекчения; използване възможностите, които предлага Закона за насърчаване на инвестициите; намаляване на лицензионните режими и др.)			
	Работа с потенциални инвеститори (отговори на инвеститорски запитвания, поемане на ангажменти; съдействие при намиране на работна ръка, организиране на квалификационни обучения и др.)			

IV. Структура на управление на проекта

- Кмет на община Опака
- Общинска администрация
- Съществуващ бизнес
- Потенциални инвеститори

V. Примерни дейности за проекти

- изграждане на бизнес инкубатор
- изграждане на селскостопанско тържище на основата на публично-частно партньорство
- изграждане на информационен бизнес център към общината
- промотиране на бизнеса в общински сайт, брошури на общината; при участие в международни панаири на общините и др.

VI. Подход: интервенции „отдолу-нагоре” според спецификата, потенциала и даденостите на община Опака.

II. КОМУНИКАЦИОННА СТРАТЕГИЯ И ПЛАН

3. Комуникационна стратегия, комуникационен план и изпълнение на проект „ПМИР на 5 общини с координационен център община Две могили”

Комуникационна стратегия

В настоящия документ са описани основните стъпки за изработването и реализирането на комуникационна стратегия в подкрепа на икономическото развитие на общините бенефициенти – Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян и план за нейното осъществяване. Предложен е цялостен пакет от инициативи, предназначени за постигане на желаните резултати, представени в описанието на средата.

Основната роля на Комуникационната стратегия е подкрепата за изгражданя имидж на общините, като активно и привлекателно място за развитие на формираните нагласи за ускоряване на икономическата активност.

В документа са представени описание на изискванията на средата по отношение изграждане на комуникации, както и обосновка на необходимостта от разработване на комуникационна стратегия, общата и конкретните комуникационни цели на стратегията, целевите аудитории и тяхната нужда от информация, предложения за комуникационен микс и основни стъпки за изпълнение на разработената комуникационна стратегия.

1. Комуникационната стратегия като средство за планиране и оценка

За да постигне желаните резултати, комуникационната стратегия се нуждае от фокус, който да и осигури механизъм за определяне на посока и цели. Този фокус следва да бъде осигурен чрез формулиране на **визия, мисия и цели на комуникационната стратегия**.

Визията представлява кратко и синтезирано изложение на намерението. Визията е онази формулировка, която определя причината за съществуването на стратегията, или общото определение на това, което искаме да постигнем.

Комуникационната стратегия за реализиране на конкретна кампания трябва да се подчинява на общите цели на комуникационната политика на общините бенефициенти. Тези цели са общи за текущите комуникационни дейности и съблюдаването им от страна на отделни тематични комуникационни кампании осигурява синергия на посланията, излъчвани от общинските структури.

Комуникационната стратегия е подчинена на преследваната цел, а именно **да се създаде база (стратегическа и организационна) за популяризиране на възможностите за икономическо и социално развитие на общините Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян**.

В кампанията са използвани, както информация от проведените в първата фаза (а) Първоначални проучвания и изследване на местния икономически потенциал) на проекта документални проучвания, така и изводите от анализа на резултатите от проведените 2 вида анкетни проучвания на местната власт, бизнеса, НПО, браншовите организации и гражданите, които разкриват техните приоритети при вземане на бизнес решения и разбирането им за възможностите и силните страни на общините бенефициенти.

Определянето на целевите групи (аудитория) е важно, тъй като всяка група има собствени нужди и приоритети. Един добър начин за първична класификация на целевите групи е разделянето им на вътрешни и външни реципиенти.

Определянето на информационните нужди на целевите аудитории отчита състоянието на мненията и знанията на идентифицираните обществени групи по отношение на наличието на информация, необходима за вземане на бизнес решения, техните мнения и нагласи.

Стратегията се разработва с цел да послужи на развитието и поддържането на взаимоотношения на общините с външните инвеститори, бизнеса, който развива своята дейност на територията на общината, гражданите и техните сдружения; на осигуряването на информацията, необходима за постигане на информирано съгласие, идентифициране на възникващи проблеми, повишаване нивото на разбиране, генериране на подкрепа за инициативите и програмите за икономическо развитие, изясняване на съществени въпроси и очертаване на проблематични области.

2. Описание на средата, силните страни, потенциала и възможностите на общините бенефициенти по проекта

Средата, в която трябва да бъде реализирана комуникационната кампания в подкрепа на икономическото и социалното развитие на общините Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян се характеризира със следните елементи:

- ❖ Висока популярност на община Русе като място, предлагащо атрактивни и уникални за страната условия за развитие на бизнес, стратегическо местоположение и наличие на удобен и евтин речен транспорт.
- ❖ Добра разпознаваемост на общините Борово, Две могили, Русе, като туристическа дестинация, предлагаща възможности за туризъм и почивка в среда на уникални екосистема и исторически забележителности.
- ❖ Присъствие на община Русе в медиите, свързано със стартиране на големи инвестиционни проекти в областта на индустрия и привличане на няколко чуждестранни инвеститора от клас "А".
- ❖ Голяма част от представителите на местния бизнес и гражданите оценяват, като положително икономическото състояние на община Русе и възможностите за нейното развитие.
- ❖ Като важни предпоставки за развитие на общините Борово, Две могили, Опака, Цар Калоян са посочени съживяването и развитието на индустрия, модерно селско стопанство и туризъм.
- ❖ Присъствие на 5-те общини бенефициенти активно в българското интернет пространство чрез специализирани страници и портали.

3. Защо е необходимата комуникационна стратегия на общините Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян

Изведените в разработените 5 броя стратегии за местно икономическо развитие в етап б) Подробни изследвания на местни икономически потенциал на проекта мерки в подкрепа изграждане на имиджа на общините бенефициенти, като място за успешни дългосрочни инвестиции изискват изработване и прилагане на активна взаимнообвързана комуникационна кампания за представянето им, като атрактивна дестинация, предлагаща възможности за разнообразна икономическа активност.

Приоритетите на Общинските планове за развитие за периода 2007-2013 на 5-те общини също са свързани с подкрепа развитието на икономическите сектори, туризма, аграрния сектор и хранително-вкусовата промишленост.

- Представянето на уникалните природни и исторически забележителност следва да бъде развито и в посока възможности за обогатяване на формите на туризъм, вкл. информация за ограниченията в използване на този ресурс за комерсиални цели, предвид специалния му статут на защита от националното законодателство и принципите на устойчиво развитие.
- Представянето на възможностите за бизнес в общините пред външни инвеститори следва да бъде подчинено на единна идея за изграждане на имидж и ясна визия за желаните целеви инвеститори.
- Приемането на ясна рамка за комуникация и обратна връзка с местния бизнес ще изиграе решаваща роля за използване потенциала и разширяването на направените инвестиции, като по този начин ще капитализира предимствата по отношение на

ангажираността с местната общност, които установилите се вече на територията на общините фирми притежават по отношение на външните инвеститори.

- Необходимо е и засилване на присъствието на дейността на местната власт, свързана с подготовката и изпълнението на проекти в подкрепа на обслужването на бизнеса, развитието на инфраструктурата и публично-частните партньорства.
- Активната комуникация на местната власт с гражданите ще допринесе за развитие на предприемаческия дух, стартиране на нови бизнес начинания и разкриване на допълнителни работни места.
- Необходимо е също добре обмислено и стратегическо планиране на общите комуникационни послания, които могат да бъдат изработени и осъществени съвместно общините бенефициенти, както по отношение развитието на туризма, така и на икономическата активност в селскостопанския сектор, индустрията и промишлеността.

4. Формулиране на комуникационната стратегия

Комуникационната стратегия трябва да максимизира нашите сили, да използва слабостите на конкурента и да извлича предимства от контекста. Стратегията е “Изкуство да се координират действията и да се маневрира, за да се постигне определена цел”. Следователно, по време на една кампания всяко действие се предприема въз основа на решение, отговарящо на стратегия, която е изградена.

Основните въпроси, на които трябва да отговори една стратегия са:

- а) Кои? Това са отделните таргет групи (аудитория);
- б) Защо? Това са причините, поради които те ще предпочетат нашия продукт;
- в) Как? Това са тактическите действия, послания и техники;
- г) Кога? Това е времевият график за постигането на нашите цели;

5. Мисия и обща комуникационна цел на комуникационната стратегия

Мисия на Комуникационната стратегия в подкрепа на икономическото развитие на общините бенефициенти:

“Икономическо развитие – по-близо до бизнеса и социално развитие – по-близо до жителите.”

Обща комуникационна цел на Комуникационната стратегия:

“Утвърждаване на представата за общините бенефициенти, като място, представящо благоприятни и конкурентни условия за инвестиции и икономическо

развитие. Гарантиране на ясна разпознаваемост на действията на местната власт за привличане и грижа за инвестициите. Място предоставящо висок жизнен (социален) стандарт на живот на местното население.

Конкретни комуникационни цели

- *Да предостави информация на външни инвеститори за конкурентните предимства на общините бенефициенти в секторите туризъм, селско стопанство и промишленост и за възможностите за инвестиции;*
- *Да осигури канали за комуникация между местната власт и потенциални нови инвеститори;*
- *Да спечели доверието на местния бизнес, че местната власт работи за преодоляване на съществуващите проблеми и че решенията се взимат, като се отчита мнението на бизнеса (прозрачност и осигуряване на равнопоставеност);*
- *Да изгради увереност у гражданите, че местната власт работи за осигуряване на бизнес климат в общината, който да благоприятства предприемачеството и стартирането на нов бизнес.*

6. Период за осъществяване на Комуникационната стратегия

Представената Комуникационна стратегия е разработена за двугодишен период на осъществяване. Този избор произтича от преходния характер на периода 2008-2010 година по отношение на факта, че България се присъедини към ЕС, както и очакването на ЕК за натрупване на опит от общинската администрация през периода, който впоследствие да стане основа за формулиране на актуални комуникационни цели за осъществяване на мерките по устойчиво икономическо, социално и екологично развитие.

7. Целеви аудитории и определяне на информационните им нужди

Една ефективна комуникационна стратегия осъществява конкретните си цели чрез достигане до две основни целеви аудитории – **външна и вътрешна**.

Във външните целеви аудитории спадат:

- **Национална аудитория чрез национални електронни, печатни и интернет медии**
Информация насочена към инвеститори, потенциални туристи и др.

- **Национални власти (правителство, парламент)**

Изпълнителната власт и парламента чрез своите решения и подход на управление оказват пряко влияние върху общия инвестиционен и икономическо климат в страната.

Като целева аудитория на Комуникационната стратегия информационните им нужди се определят от необходимостта от актуална, коректна и навременно представена

информация за възможни нужди и решения, които да подкрепят развитието на общинската икономика, готовността на конкретната общината да представи подготвени проекти за финансиране от национални и други публични фондове.

- **Бизнес – чуждестранни и български инвеститори, които да преместят част от съществуваща си икономическа дейност или да стартират нови инициативи в общинните бенефициенти**

Най-общо, чуждестранните инвеститори се нуждаят от повече информация, свързана с националното законодателство, с мястоположението на 5-те общини бенефициенти, общата икономическа картина на страната и др.

Информацията е необходима и в зависимост от атрактивните икономическите сектори, в които ще бъдат насочени усилията за привличане на инвеститори – туризъм, селско стопанство и преработваща индустрия, производствено, съобразено с целите на устойчивото развитие и опазването на околната среда.

- **Общински управи на съседни общини**

По отношение комуникацията със общинското управление на съседните общини е препоръчително е да се следват **принципите на работа в мрежа**, които се основават на свободен и многопосочен обмен на информация, идеи, различни от формалния процес на комуникация.

Да бъдат съгласувани евентуални съвместни действия, чрез което да бъдат правилно насочени посланията към потенциалните инвеститори като район, предоставящ значително по-големи възможности за инвестиции, от тези, с които всяка една от общините разполага, а също и с цел споделяне на ресурси и оптимизиране на тяхното използване.

Затова е добре да се ползва единна комуникационна стратегия или да има съгласуваност между отделните комуникационни стратегии на съседните общини.

Във вътрешната аудитория са включени:

- **Местен бизнес, бизнес организации, браншови организации, НПО**

Информацията, която би представлявала интерес за местния бизнес е свързана на първо място с планираните от местната власт мерки за подобряване на техническата и бизнес инфраструктура в общината, облекчаването на административното обслужване от страна на местната администрация, както и навременна информация за планираните проекти, за които ще бъде търсено финансиране от различни фондове. Така ще бъде подобрена и възможността за прилагане на ефективни публично-частни партньорства с участието на местния бизнес.

- **Гражданите на общините бенефициенти и гражданските организации**

Информацията тук трябва да бъде насочена в помощ на развитието и поддържането на взаимоотношения с гражданите и техните сдружения; на осигуряването на информацията, необходима за постигане на информирано съгласие.

- **Местни медии**

Местните медии функционират като комуникационен канал, но също и като активен участник в популяризиране на възможностите за икономическо развитие.

8. Теми, заложи в комуникационната стратегия

Основните приоритети и цели заложи в разработените стратегии за МИР на 5 общини бенефициенти, трябва да са и отделните теми на комуникационните кампании. Те трябва да бъдат структурирани и спрямо времето и ресурсите за тяхното изпълнение.

Например:

- “Развитие и модернизация на базовата инфраструктура – разтеж и инвестиции в една модерна инфраструктура и запазена природна среда”
- “Развитие на човешките ресурси и социалната инфраструктура”
- “Повишаване конкурентноспособността на местната икономика – уникалност, диференциация”
- “Имидж на общината – привлекателна за младежи; гарантираща работа и добро здравеопазване; образ на активно, заето и без вътрешни конфликти население”
- “Подобряване на селищната среда и развитието на селските райони” – да живееш на село е модно;
- “Териториално и трансгранично сътрудничество с Румъния – предпочитаният “съсед”;
- “Укрепване и развитие на административния капацитет – удобство, сигурност, надежност”;

9. Ключови послания

“Успешни бизнес инициативи”

“Предимството на първите”

“Местната власт - активен и надежден партньор на бизнеса”

План за изпълнение на комуникационната стратегия

ОБЩ ПРЕГЛЕД

I. КОМУНИКАЦИЯ НА ПРОЕКТ

Комуникацията на един проект е съществена част от неговото цялостно управление и включва, както външна, така и вътрешна комуникация. Фокусът на настоящата комуникационна стратегия е външната комуникация към партньори, бенефициенти, потенциални потребители и клиенти на услугата, която е обект на договора.

Планът за изпълнение на Комуникационната стратегия започва с формулиране на условията, в които ще се осъществи конкретната стратегия. Този анализ е необходим с цел да се вземе решение дали е необходимо да се направят поправки и адаптация на формулираната стратегия с оглед промяна в конкретната ситуация.

Планът трябва да е обвързан със следните параметри – време, обект и таргет групи; послания и ключови думи; инструментариум; организация и управление; мониторинг и оценка на резултата.

II. ЦЕЛИ НА КОМУНИКАЦИОННИЯ ПЛАН

Настоящият комуникационен план има 3 основни цели:

- **Промотиране на проекта**

Първата цел на комуникационния план е ориентирана към медиите, широката общественост и потенциалните партньори за мултиплициране на резултатите от проекта или прилагане на препоръките в него. Промоцията на проекта ще се проведе на местно ниво – общините, в които се изпълнява проекта (Две могили, Русе, Борово, Опака, Цар Калоян). Промоцията е важна от гледна точка на това да демонстрира професионализма, доверието и създаването на добра основа за изпълнение на препоръките от изследването.

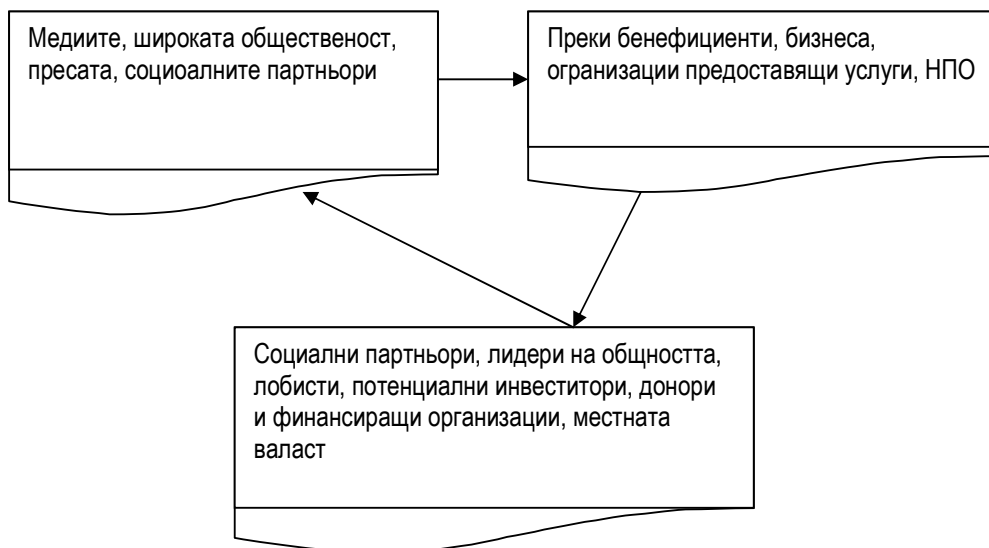
- **Промотиране и маркетинг на услугите по проекта**

Маркетингът на услугите е насочена към преките бенефициенти, бизнес общността, НПО, организациите, предоставящи услуги в сферата на бизнес развитието и други пряко заинтересовани страни, които ще ползват проучването и анализите изготвени по настоящия проект за планиране на бъдещи действия. В резултат на промоцията и маркетинга на услугите ще се постигне по-добра координация на интереси и заинтересовани страни при реализацията на инвестиционни проекти, които ще допринесат за оптималното използване на икономическия потенциал и реализацията на значими за общността проекти, които ще повишат заетостта на територията на общините бенефициенти.

- **Обществена подкрепа, публичност и застъпничество сред всички бенефициенти и заинтересовани страни по проекта**

Обществената подкрепа и реализация на препоръките от изследването и възприемането на модела за планиране и актуализиране за развитие на плановете за развитие на местната икономика и общност. Тази цел е пряко свързана с постигането на устойчивост на проекта и мултиплицирането на модела за планиране на МИР и резултатите от проекта в други общности.

III. ЦЕЛЕВА АУДИТОРИЯ / ТАРГЕТ ГРУПИ

IV. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА КОМУНИКАЦИОННИЯ ПЛАН на комуникационни план за месец април и май

СТЪПКИ	ЦЕЛ	МЕРКИ (КАК) – ЧРЕЗ <u>ИНФОРМАЦИОННА, ИМИДЖОВА И PR КАМПАНИЯ</u>	МАТЕРИАЛИ	АУДИТОРИЯ
Развитие и прилагане на комуникационния план	Да се представи и популяризира проекта, неговата идентичност и същина.	<ul style="list-style-type: none"> - наименовани е на проекта; - цели на проекта; - лого на проекта; - фази на проектния цикъл; - организация изпълнител – ДУ - резултати от проекта 	<ul style="list-style-type: none"> - промоционални материали (брошури); - папки с резултатите от проекта; - прессъобщения; - промоционални материали 	широка общественост; медиите
	Да представи на модела за планиране на местното икономическо развитие и услугата, която е извършена в полза на бенефициента	- идентифициране на точните хора, представител на целевата аудитория, които да пренесат посланието на проекта – преките бенефициенти, бизнес организациите и бизнес общността, НПО и др. пряко заинтересовани страни.	<ul style="list-style-type: none"> - дигитални, 1600 бр. информационни брошури; - 2 бр. Публикации в местната преса; - отразяване на резултатите от проекта в медиите; - изработване, дизайн и хостинг на интернет сайт. 	преките бенефициенти; бизнес организации и бизнес общността; НПО; браншови организации и др. заинтересовани страни.
	Да изгради устойчиви партньорства, мрежи и групи за сътрудничество на местно ниво при изпълнението на препоръките от изследването и намирането на инвестиции за реализация на приоритетни за общините бенефициенти проекти.	- Идентифициране на местни лидери, представители на различните кръгове, които вземат решения и участват във формирането на приоритети за развитие на общините бенефициенти и тяхната реализация	- Папки с част от изследването, представяща конкретните приоритети, мерки и потенциални източници на финансиране на тези приоритети и мерки	- Социални партньори; -Представители на донорски и финансиращи организации; - бизнес лидери